

Spojení ZŠ a ZUŠ – řešení pro venkovské školy?

MARTINA VÍTKOVÁ

Summary

This article describes real local conditions of music education and focused on effective organization through combination basic school with art school.

V dnešní době se stále častěji hovoří o trávení volného času dětí a mládeže a možnostech, jak je odpoutat od TV a PC. Většinou se ale řeší sportovní aktivita této skupiny, méně již nebo vůbec je slyšet o možnostech, jak trávit volný čas hudebními aktivitami. Takto pojaté činnosti u dětí rozvíjejí nejen určité dovednosti, ale celkově i jejich osobnost (snaha, trpělivost, odvaha, veřejný projev atd.). Alternativou může být nabídka výuky v ZUŠ. Je však vzhledem k dnešní ekonomické situaci a rozpočtu obcí správné držet se nadále konceptu samostatně zřízených ZUŠ? Samozřejmě záleží na počtu žáků, ale přinejmenším na malých městech stojí za úvahu vydat se cestou sloučení ZUŠ se ZŠ. Tento způsob fungování ZUŠ může zajistit jak udržení provozu stávajících, tak zřízení nových ZUŠ na dalších místech. Argumenty pro takové fungování jsou jak ekonomické, tak organizační.

neaprobovaným učitelem, nebo dokonce nahrazována jiným předmětem.

- Takto sloučené školy mají jedno vedení i technický personál – účetní, uklízečky...

Organizace

- Odpadají rizikové přechody žáků z budovy do budovy.
- Zejména pro dojíždějící žáky možnost úpravy rozvrhu a efektivnější využití času stráveného ve škole.
- Jedno vedení garantuje lepší organizaci, např. vystoupení žáků na různých akcích, jejich uvolňování atd.
- Využívání volných prostor a kapacity ZŠ, což může být při snižujícím se počtu žáků na venkovských školách řešením.

Z výše uvedeného je patrné, jak funguje ZUŠ, na které vyučují.

Pocházím z malého městečka v Libereckém kraji, Stráže pod Ralskem, které má 4 tisíce obyvatel. Máme zde pobočku ZUŠ Mimoň, kterou navštěvuje přibližně 160–180 dětí, podobný počet žáků je také na hlavním pracovišti v Mimoně. Pobočka ve Stráži pod Ralskem byla založena přibližně před 22 lety, během posledních 12 let se celkem čtyřikrát stěhovala. Důvodem byl nárůst zájmu žáků i hledání vhodných prostor z hlediska výuky samotné i nákladů na provoz pro zřizovatele, kterým je město. V současné době jsme přímo v budově ZŠ. Vyučuje se u nás taneční, výtvarný a hudební obor. Ve

Ekonomika

- Provozní náklady na prostory: ZUŠ funguje v prostorách ZŠ, odpadají náklady na údržbu a provoz těchto prostor. Na vybavení učeben, náklady na pořízení vybavení, navíc i kvalitní vybavení pro výuku na ZŠ se podílejí obě školy a náklady jsou logicky poloviční.
- Personální náklady: učitel ZUŠ může učit i na ZŠ¹, pro ZŠ může představovat zkvalitnění výuky hudební výchovy. Na ZŠ je často hudební výuka vyučována

studijním zaměřením hra na akordeon je současný počet žáků 9, což je na město naší velikosti v dnešní době v rámci Libereckého kraje počet velmi slušný, další 4 zájemci byli dokonce z důvodu naplněné kapacity odmítnuti. Ve studijním zaměřením hra na zobcovou flétnu se naši žáci každoročně umísťují na 1. místech celostátních soutěží, dále vyučujeme studijní zaměřením hra na příčnou flétnu, klavír, kytaru, bicí a sólový zpěv. Pro předškoláky máme otevřenou přípravnou výchovu, kde se děti seznámí se všemi třemi obory a v 1. třídě si mohou vybrat obor, který je jim blízký. Takže zájem o výuku v ZUŠ opravdu je.

Bohužel tím, že jsme pouze pobočkou ZUŠ Mimoň, naši žáci vystupují na soutěžích jako žáci ZUŠ Mimoň a nikoli jako žáci školy naší. Tento stav bychom rádi změnili (nejen my učitelé, ale i děti, rodiče a vedení města) stejně jako název na ZUŠ Stráž pod Ralskem: sloučením ZŠ a ZUŠ bychom zřídili v našem městě vlastní ZUŠ. V našem okolí se tato varianta před lety objevila na ZŠ Jabloňová v Liberci, dále pak ve Frýdlantu v Čechách a Jablonném v Podještědí.

Naše pobočka je v současné době umístěna do pavilonu ZŠ, čímž odpadl přechod přes frekventované centrum města, což představuje pro žáky i rodiče velký přínos: např. se zjednodušila docházka žáků 1. stupně do výuky z družiny, rodiče nemusí mít obavy o bezpečnost svých dětí, nemusí si brát v práci volno, aby dopravili své dítě do ZUŠ, začátek výuky pro žáky je možný hned po skončení vyučování ZŠ, dojíždějící

žáci mají výuku hlavního oboru po výuce ve škole v návaznosti na autobusové spojení, zjednodušilo se střídání výuky jednotlivých oborů a sborového zpěvu v budově atd. Učitelé, kteří v současné době vyučují na pobočce, jsou převážně externisté na částečný úvazek nebo vyučují pouze 1 až 2 dny v týdnu na pobočce, zbylé dny na hlavním pracovišti v Mimoni. Celý úvazek přímo na pobočce mám pouze já a vyučující výtvarného oboru. Zřízení samostatné ZUŠ by některým učitelům umožnilo i získání celého pracovního úvazku.

Rádi bychom tuto změnu udělali také vzhledem ke špatné komunikaci se současným vedením ZUŠ, což se výrazně projevuje při organizaci akcí, kterých se žáci účastní, častém střídání učitelů hudební nauky a hry na zobcovou flétnu, což je dlouhodobě z pedagogického hlediska neudržitelné. Vedení města Stráž pod Ralskem, jmenovitě paní starostka, myšlenku sloučení ZŠ a ZUŠ velice podporuje. Je paradoxní, že na akcích pořádaných ve městě (koncerty v kostele, akce pro seniory, zpívání pod stromčkem...) vždy účinkují žáci ZUŠ Mimoň, i když jsou to strážské děti. Řada žáků ZUŠ zpívá také v pěveckém sboru ZŠ nebo hrají ve školní kapele při ZŠ. Pak je k zamyšlení, proč na stejné kulturní akci jednou vystupují jako žáci Mimoně a současně také Stráže pod Ralskem? Jistě, toto není to nejdůležitější, pouze to dokresluje situaci.

Pokud tedy i nadále chceme našim dětem poskytovat tuto formu vzdělávání, je přidružení ZUŠ k ZŠ optimálním řešením.

Poznámky

1 Za předpokladu, že splňuje zákonné požadavky.

Résumé

Příspěvek popisuje reálný stav výuky uměleckých disciplín v podmínkách malého města a nabízí možnosti jejího zefektivnění prostřednictvím spojení dvou typů škol – základní a základní umělecké.

Martina Vítková, učitelka a hudebnice, v současné době působí na ZUŠ Mimoň a ZŠ a MŠ Stráž pod Ralskem, při kterých vede pěvecký sbor Lentilky, školní kapelu Piškvorky a akordeonový soubor.

